

Kampen om ‘Helligt Land’ – jødiske specialister ignoreres

Gorm Harste

I megen moderne politisk filosofi og etik antages det, som hos John Rawls let, at vi kan debattere ud fra en uvidenheden, der er blevet sløret i en original position, hvor vi ikke i forvejen kender vore privilegier. Den antagelse er imidlertid meget privilegeret og er knyttet til Vestens bedrevidende stærkt oplyste og forhandlende ofte hvide mænd med gode indtægter, uddannelser og familieforhold. Antagelsen rejser imidlertid spørgsmålet om, hvordan man så tænker, hvis man er traumatiseret og mentalt så ødelagt, at der ikke uden videre kan åbnes for de indsigter og oplysninger, som den rene fornuft og det privilegerede liv giver. Livet og fornuften kan være snavset.

Et af hovedtemaerne, hvis ikke selve dét centrale tema, i aktuel politisk tænkning og debat drejer sig om, hvordan man må forholde sig til de uretfærdigheder, der er skabt i det moderne verdenssamfund. Politisk filosofi og retsfilosofi, etik og megen sociologi, politologi og økonomi tager ofte udgangspunkt i, at mennesker er rationelle og ræsonnable. De diskuterer og forhandler, lytter og taler, laver kompromisser og sætter sig mere eller mindre dårligt i hinandens sted. Sådan ser vi på det i Vesten, og det er hvad vi lærer vore studenter på de vestlige universiteter. I et pænt omfang også på resten af verdens højere læresteder. Sådan ser vi også gerne parlamenter og regeringskontorer, domstole, massemedier og de toneangivende organisationer og virksomheder ræsonnere. Der er bare et væsentligt problem. Mennesker er ikke altid udstyret med fornuft. De er også udstyret med traumer. De har fortrængninger og tavshed, blokeringer og sorger, der forhindrer dem i at få adgang til at ræsonnere over problemer og temaer,

som så mange andre let kan debattere og jonglere med, skabe hypoteser om, falsificere og verificere.

I megen moderne politisk filosofi og etik antages det, som hos John Rawls let, at vi kan debattere ud fra en uvidenheden, der er blevet sløret i en original position, hvor vi ikke i forvejen kender vore privilegier. Den antagelse er imidlertid meget privilegeret og er knyttet til Vestens bedrevidende stærkt oplyste og forhandlende ofte hvide mænd med gode indtægter, uddannelser og familieforhold. Antagelsen rejser imidlertid spørgsmålet om, hvordan man så tænker, hvis man er traumatiseret og mentalt så ødelagt, at der ikke uden videre kan åbnes for de indsigter og oplysninger, som den rene fornuft og det privilegerede liv giver. Livet og fornuften kan være snavset. Den kan føle sig tvunget til det, som en ren fornuft vil kalde reduktiv eller direkte ond. Den kan endda være opdraget til det og være tvunget til som det naturligste i tilværelsen at stjele, slå og myrde for at overleve. Som den jamaicansk-amerikanske filosof Charles W. Mills påpeger,

Når der er tale om alvorlige krænkelser af retfærdigheden, såsom folkedrab, slaveri og massevis ekspropriation af oprindelige folk, vil et ideelt retfærdigt samfund i Rawlsiansk forstand være uopnåeligt. For der er ikke er nogen måde, hvorpå de mest velmenende korrigerende foranstaltninger (undskyldninger, holocaustmuseer, økonomiske forlig) vil være i stand til at skabe en social orden, der moralsk svarer til en, hvor sådanne foranstaltninger skulle have været nødvendige, da der ikke blev begået nogen strafbar uretfærdighed i første omgang. De uretmæssigt døde kan ikke vækkes til live. De lidelser, der har fundet sted, kan ikke slettes historisk. Arven kan ikke dematerialiseres, selvom kompensation tjener til at lindre arven noget (Mills 2015, 20-21).

Man kunne tænke på tilværelsen i Sydens store ghettoer. Men også i store dele af Østeuropa har mennesker været socialiseret til at overleve blandt forældre og bedsteforældre, der har gennemlevet den mest brutale ondskab, der overhovedet kan forestilles. Mange af dem flygtede til Palæstina som jøder i 1930'erne og 40'erne. 4554 flygtede endda ud af koncentrationslejre

til Palæstina med flygtningeskibet Exodus i foråret 1947 for efterfølgende at blive sendt tilbage til de tyske lejre og til Cypern. Den slags traumatisering sætter sig naturligvis dybt i menneskers evne til at ræsonnere og sætte sig i andres sted. Også selv om man let antager, at der netop kommer en moralsk lære om solidaritet, tolerance og social etik ud af det.

Lige så dybtgående men nok i Vesten mindre velkendt er den russiske og østeuropæiske erfaring med at blive sidestillet med vestlige privilegerede analytikere. Som havde St. Petersborgs og Ukraines borgere samme adgang til brug af fornuft og ræsonnement, som filosoffer fra Harvard-universitetet, jurister i Haag, parlamentarikere i de europæiske og amerikanske hovedstæder, Hollywoods manuskriptforfattere eller statskundskabsstuderende i Danmark. Men fornuft fungerer ikke rent. Sorg og traumer trænger ind og forstyrrer dømmekraften og dens sans for balancer. Aktuelt ser vi det i spørgsmål om, hvorvidt retfærdighedssansen er retfærdig, og om sansen herfor er ved sine fulde fem eller er blevet traumatiseret og radikaliseret, så den er svær og nærmest umulig at tale til fornuft.

I Tyskland har man haft omfattende debatter om den eftertænksomhed og gennemtænkning, der skulle til for at finde sig til rette med hvordan man igen kunne forholde sig til mennesker, hvis fornuft var så ødelagt, at de skabte nazismen. Skyld og skam, sorg og vanvid, blandede sig med viden og uvidenhed i det land, der indtil 1933 formodentlig havde haft den mest gennemtrængende oplysning og de højeste uddannelser overhovedet. Siden 1989 har Vesttyskland skullet finde muligheder for forståelse og samarbejde med Østtyskland. Resultaterne fra Europaparlamentsvalget den 9. juni 2024 tyder på, at det endnu halvanden generation efter er yderst vanskeligt at finde sig tilrette i ræsonnementernes lejre. Siden barnsbenene og ungdommen har filosoffer og sociologer som Karl Jaspers, Hannah Arendt, Jürgen Habermas og Niklas Luhmann måttet bearbejde vanskelighederne i at se beslutninger fra andre sider end de inkluderede rationelt tænkende. De har måttet gennemtænke ræsonnementers mangel på fornuft. Det forhold ser vi ikke mindst belyst hos mange jødiske intellektuelle, der stiller sig spørgsmål om, hvad det dog er Israel foretager sig i Palæstina.

Det britisk-amerikanske-israelske angreb på Palæstina

Der foregår en international kamp om opmærksomhed mellem Israels krig mod palæstinensere og den russiske stramning af grebet om Ukraine. Ruslands angreb skubber opmærksomheden til side for palæstinenserne – og omvendt. Nok så passende kunne man peget på en fælles rod i de to konflikter, omend den går over hundrede år tilbage. Paradoksalt nok får de to konflikters uløselighed mange eksperter til at søge roden til konflikterne opståen i afslutningen af Første Verdenskrig med samtidigheden af den russiske revolution og den britiske imperiale overanstrengelse i Første Verdenskrig, der i november 1917 førte til Balfourdoktrinen, som gav zionisterne ret til at oprette et herredømme over det store palæstinensiske flertal. Begrundelsen skulle ligge i 'det hellige land'. Men selv om nogle zionister bruger den forestilling, er den ikke en folke- og statsretlig acceptabel term for en israelsk stat; og ej heller for jøder.

Her vil jeg udelukkende se på et aspekt af den israelske konflikt med palæstinensere. Næmlig hvorledes man politisk og i massemedier ignorerer en lang række jødiske specialister i konfliktens historie, dens militære problemer, internationale kontekst, religiøse forhold, folkeret, etik og filosofi. En lang række jøder kritiserer Israels anti-palæstinensiske besættelse, eksempelvis i den nordamerikanske organisation Jewish Voices for Peace; det er folk som Tony Kushner, Sarah Schulman, Judith Butler, Noam Chomsky, Naomi Klein, Lawrence Davidson, and Wallace Shawn. Man kan ikke kritisere disse jøder for at være anti-semitiske. Hvad er da deres argumentation, når de kritiserer den israelske zionismes politik for ikke at sige krig mod palæstinensere?

Umiddelbart har krigsforbryderdomstolen (ICC) i Haag tiltrukket sig megen opmærksomhed oven i de lidelsesfulde rapporter fra Gaza og Vestbredden. Panelet i ICC Haag består af dommere fra Rumænien, Mexico og Cameroun. 124 lande har ratificeret ICCs regler. Deriblandt Danmark. Men ikke Rusland, Israel og USA. Israels og Hamas' politiske ledere er af chefanklageren, britiske Karim Kahn, blevet stævnet for krigsforbrydelser. Det vil sige, at der skal fældes dom over lederne, og at der skal løftes en bevisbyrde for at dømme dem. Men ikke at de er blevet dømt. Bag om de retstekniske detaljer, må vi ikke ignorere, hvad der er myter og realiteter i de israelske

zionisters konflikter med palæstinenserne. Hvad siger jødiske specialister selv?

StorIsrael mellem Jordanfloden og Middelhavet bebos i dag af 7,3 millioner jøder og 7,3 millioner palæstinensere. I 1917, da den britiske udenrigsminister Arthur Balfour formulerede Balfour-erklæringen om at oprette en jødisk stat i Palæstina, uden at nævne palæstinenserne som boede der, var der maksimalt 50.000 jøder i Palæstina. Bosættelser var begyndt to-tre årtier før, særligt efter den russiske Zar Alexander den 3. (ham der var gift med Dronning Dagmar) havde forstærket pogromer mod jøder fra sin indsættelse i 1881. I 1894 havde zionisten Theodor Herzl udgivet pamfletten 'Den jødiske stat' i Wien. Heri forsøger han at skitsere en virkelighed snarere end en utopi for et sted, hvor jøder kunne finde plads i en stat. I 1897 afholdtes den første zionistiske verdenskongres i Basel.

Osmannerriget havde omfattet hele det østlige Middelhav, men gik i opløsning under Første Verdenskrig. 31. oktober 1917 angreb britiske styrker rigets forsvarslinje fra Gaza til Bersheba i Negev-ørkenen syd for Jerusalem. 2. november kom Balfours erklæring. 7. november udbrød den bolsjeviki-ske revolution i St. Petersborg. Realiteten var, at verdens politibetjent, Storbritannien, var fuldstændig overbelastet af den uhørt blodige verdenskrig. Flygtningene fra Rusland ville man nødtigt rumme, og hverken Tyskland, Østrig-Ungarn, Frankrig eller Italien havde rum for dem.

Man kan beskrive konsekvenserne med den centrale jødiske historieprofessor Ilan Pappé, som i bogen *Det moderne Palæstinas historie* udkommet på dansk i 2009 præcist beretter, at:

... den zionistiske ledelse var en homogen gruppe, der overvejende bestod af østeuropæere. Jewish Agency [ledelsen] bestod næsten udelukkende af østeuropæere, og det samme var tilfældet for de fleste af det jødiske samfunds politiske institutioner. Østeuropæerne ( ) havde skabt den første generation af ledere og dannede den kerne, hvorfra Israels politiske elite indtil 1970'erne blev rekrutteret (Pappé 2009).

Pappé er direktør for det europæiske center for Palæstinensiske studier ved Exceter Universitetet og var på Haifa Universitet, hvorfra han blev udren-

set. I sin bog beskriver han den zionistiske udrensning i Palæstina, støttet af Storbritannien, gennem et nærmest diktatorisk gennemført "opkøb" af palæstinensisk land, idet kun jøder kunne købe jord, der så tilmed ikke kunne afhændes igen. Ikke mindst nedkæmpede England til Irlands irritation palæstinensere militært i 1936-38.

Pappé beskriver flere faser i 'udrensningsprocessen', der med David Ben-Gurions 4-leds plan og Londons godkendelse for alvor begyndte i 1947, hvor mange hundreder landsbyer blev ødelagt af israelske styrker under Nakba ("Katastrofen"). Alle de større byer blev tømt for palæstinensere. Palæstinas erindring skulle fjernes fra landkortet. Udrensningen og massakrerne begyndte bevisligt før der opstod en krig med arabiske stater i 1948. I 1967 udrensedes 300.000 palæstinensere, sidenhen 600.000. Pappés beskrivelse stemmer nøje overens med palæstinensiske professor i international politik Rashid Khalidis veldokumenterede bog *The Hundred Years' War on Palestine*, fra 2020. Pappé mener, at udrensningen med folkemordet i Gaza nu er værre end Nakba.

På Youtube tages tråden fra Khalidis og Pappés værker op i et interview med den amerikanske prisbelønnede journalist, Chris Hedges, der er bag netværket The Real News om internationale konflikter. Israel er ikke demokratisk, idet en række kriterier herfor skal opfyldes, først og fremmest retlig lige adgang til valg, til ytringer, til organisering. Israel har lige siden Jewish Agency allerede før 1948 nægtet palæstinensere de rettigheder. Israel er i den forstand ikke et demokrati. Gentager: Ikke et demokrati!

Apartheidstaten

Lige som den vigtigste amerikanske ekspert i internationale konflikter, professor John Mearsheimer, påpeger Hedges, at Israel er en apartheidstat. Storbritannien ville skabe en buffer mellem Middelhavet over til Golfen og havde jo til formålet, sammen med Frankrig, færdiggjort Suezkanalen i 1869. I 1908 blev der fundet olie i Iran. Derefter gik det stærkt. Zionisterne havde sammenlignet med palæstinenserne langt mere uddannelse, kapital og organisatorisk erfaring med sig fra de grupper af jøder, der flygtede fra Østeuropa efter den russiske revolution.

Den blinde vinkel i blikket på Palæstinakonflikten er således ikke blot, at Israels retsstridige undertrykkelse af palæstinensere siden oprettelsen i 1948 ignoreres, men at de blev ignoreret af først Storbritannien siden 1917 og siden af USA. En helt grotesk misinformation ligger i, at vestlige medier og politikere så ofte har fremhævet Israel som Mellemøstens eneste demokratiske stat og derfor skal støttes, når Israel blev oprettet som en apartheid-stat og et mindretalsdiktatur, som Pappé siger “uden forskningsfrihed”. Indoktrineringen er massiv. Både af Israels jøder og i Vesten.

Den palæstinensiske befolkning blev overhovedet ikke nævnt i udrensningen. I værste fald kan man sige, at palæstinenserne ikke blev betragtet som mennesker en opfattelse, som jøder siden nazismen burde kunne indse, som fuldstændig misledende, en dogmatisk vildfarelse, som Storbritannien uden videre accepterede i årene 1917-22, da koloniministeren i London hed Winston Churchill!

Verdens nok berømteste nulevende kvindelige filosof, jødiske professor Judith Butler, beskrev allerede straks efter 7. oktober det israelske angreb på Gaza som folkedrab. Tesen er, at zionister ikke ser mennesket i palæstinenserne. Så der er tale om forbrydelser mod menneskeheden. Det er en karikatur, som skulle palæstinenserne i sin natur være terrorist i stedet for et menneske, der forsvarer sin ret til at leve i det land, som palæstinenserne altid har beboet. Israel har ifølge Butler gennemført folkedrab på palæstinenserne siden 1948. Den samme kritik har længe været fremført af den jødiske verdensberømte professor i lingvistik Noam Chomsky. Det kan dog juridisk set ikke hævdes, at Israels dogmatikere vil udrydde alle palæstinensere, lige som nazister ville udrydde jøderne. At udrense er ikke det samme som udrydde.

Reed Broody er amerikansk ekspert i retssager om internationale krigsforbrydelser og er søn af ungarsk jøde, hvis familie blev sendt i nazistiske arbejdslejre. Han er menneskerettighedsadvokat, kendt som “diktatorjægeren”. Broody påpeger, at USA gang på gang fornægter international ret, hvilket eksempelvis som velkendt førte til den ulovlige Irakinvasion, der gav præcedens for Putin til at lave invasion i Ukraine. Israel og USA hævder sig hævet over international lov, og har presset lande til ikke at følge ICC. Trump sanktionerede dommerne ved ICC helt personligt. Pointen er ikke,

om fx Netanyahu eller Putin bliver dømt, men om de eventuelle forbrydelser, der er foretaget under deres ansvar, bliver undersøgt.

Netanyahu sidestiller ICC med antisemitiske nazistiske domstole, hvilket egentlig blot fortæller, at han selv er så familiært traumatiseret, at han har mistet sin dømmekraft om, hvad traumatisering er. Det samme kunne man sige om Putin for hvem Kyiv siden det 10.århundrede er arnestedet for helliggørelsen af Rusland. Hvilket er tragisk og paradoksalt. Pappé er ikke overrasket. Han påpeger, at Israel selv har støttet oprettelsen af ICC, men er fuldstændig ignorant over for moralsk og retlig universalisme.

Norman Finkelstein, er barn af jødiske Holocaust-overleverere fra Warszawas ghetto, Majdanek og Auschwitz og har på berømt vis kritiseret, hvad han kalder zionisternes "Holocaust-industri". Han kritiserer gennem flere bøger Israels angreb på Gaza, idet palæstinenserne igennem først PLO, ledet af Yassir Arafat, og siden Hamas ikke kunne forsvare sig mod at være blevet spærret inde i det fattige lukkede fængsel, som Gaza er blevet. Resultatet er, at Israels undertrykkelse har radikaliseret palæstinensere til at støtte Hamas frem for PLO. Men Israels regering hævner, at den siden en delvis mislykket krig mod Libanon indtil september 2024 har haft svært ved at angribe Hizbollah i Libanon. Faktisk ved Israels regering ikke, hvad Hamas har af våben, idet der 7.oktober kun blev ødelægt ét hus i Israel, og Hamas tilsyneladende kun har mængder af raketter i det omfang Israel tæller fyrværkeri med som Hamas' våben. Det afgørende for Hamas er med raketterne blot at demonstrere hævn, da Hamas' ledere lever i et hermetisk lukket enklave efter 10-15 års fængsel i Israel.

I 2009 førte Israel 22 dages dødelige angreb mod Gaza. Finkelstein trækker bl.a. på den sydafrikanske uhyre anerkendte dommer Richard Joseph Goldstone, der stammer ikke blot fra jødiske zionistiske immigranter fra Litauen, men også var leder af Goldstone-kommissionen, der undergravede apartheid-regimet i Sydafrika. Nok så afgørende er, at Goldstone-rapporten i 2009 undersøgte Israels 22 dages angreb på Gaza i januar 2009 og konkluderede, at Israel brugte disproportional aggression som hævn på Hamas' forsøg på at svare igen på undertrykkelsen af palæstinensere i Gaza. Konflikten resulterede i 1.166-1.417 palæstinensiske (heraf 350 børn) og 13 israelske dødsfald. Over 46.000 hjem blev ødelagt i Gaza, hvilket gjorde mere end 100.000 mennesker hjemløse. Den proportionsløse massakre [kaldet

Cast Lead] gennemførtes netop før Obamas indsættelse som præsident 20.januar 2009 og fik derfor ikke megen opmærksomhed. Israel tvang jurister ud af undersøgelser, mens Obama tvang Israel til ikke at skabe furor ved yderligere massakrer under sin indsættelse. Selv tog han ingen konsekvenser. FN bedømte, at der var 373.000 børn med brug for psykisk hjælp i 2014, at 550 palæstinensiske børn døde, og at 1 (ét) israelsk barn døde. Der er ikke nogen evidens for, at Hamas havde brugt civile som skjold. Faktum er, at Hamas den 7.oktober 2023 dræbte 1138 israelere, men undersøgelser viste, at Hamas ikke dræbte 40 babyer, idet én baby blev skudt gennem en dør, ligesom skud på en bil ramte én baby.

Endvidere: Hamas kan ikke kæmpe fra åbne områder. Gaza er ikke besat af Israel, men som et åbent fængsel omringet af Israel. Lige som Leningrad var omringet af tyske tropper, der forårsagede en million menneskers død. Hamas har kun primitive våben; hvordan skulle Hamas kunne forsvare Gazas befolkning mod omringningen? Israel bruger angreb uden forskelsbehandling mod befolkningen ved at omringe og udsulte den. Det begyndte i 1967 og fortsatte, specielt efter at Israelske bosættelser blev trukket helt væk fra Gaza i 2005. Israel brugte smarte våben, der kunne undgå at angribe børn, men anvendte ikke gennemførligt moderering af præcision og har siden 7.oktober dræbt over 14.000 børn og såret lige så mange. I den israelske regerings borgerkrig mod sin egen civile palæstinensiske befolkning overholder den folkeretligt slet ikke militærretlige krav om proportionalitet i en ellers retfærdig gengældelse. Det er således typisk overset, at Hamas også gengælder for et hundrede års folkeretsstridige udrensninger.

Der er forskellige kriterier. Krigsforbrydelser er noget andet end folkedrab og forbrydelser mod menneskeheden. Zionisten Jonatan Sousas retsstridige forsvar for Israel (i Deadline 21.maj) svarer til et forsvar for nazisternes angreb på Leningrad! Zionister er ikke hævet over retsstandarder. Enhver, også muslimer, kan udnævne et område til et for dem "helligt land", det af Gud "lovede land" – og udnævne en gud til den opgave.

Ingen magt ønsker at fjerne Israel som selvstændigt land. Men ønsker, at Israel er en retsstat, dvs at palæstinensere har lige rettigheder med jøder i Israel. Israel har masser af atomvåben og er derfor ikke truet af andre stater.

Den amerikanske professor i økonomi, nobelpristager, FN-rådgiver i udviklingshjælp og jøde, Jeffrey Sachs har påpeget helt lignende kritikker. Han

er særlig kritisk over for den amerikanske regerings ensidige støtte til Israels voldsregime. Flere af kritikerne betegner Israel som en apartheidstat, der driver terror over for den derboende palæstinensiske befolkning. I 1970 begyndte Israel de ulovlige bosættelser på Vestbredden, hvor man i dag kan beskrive dem som udtryk for statsterror. Siden 7.oktober har Israel faktisk her skabt over 3500 nye bosættelser på Vestbredden. De ortodokse dogmatikere vil ikke have nogen tostatsløsning. Lige som Khalidi påpeger Sachs, at de fortsatte bosættelser er den israelske regerings undskyldning for bestandigt at genforhandle afgrænsningen af territorialitet i en tostatsløsning. En retsstatslig organisering af palæstinenserne er blevet mistroet af briterne og siden forhindret af Israel – støttet af USA.

USA's historie som målestok?

Hvorfor er USA så rabiat? Spørgsmålet tages op af mellmøsteksperten dr.phil. Lars Erslev Andersen i hans disputats *Den amerikanske mission*. Jo, blandt andet fordi det giver USA ret i at have fordrevet indianerne ved gentagne udrensninger og folkedrab helt op til 1890'erne. Amerikanerne og zionisterne hævder at være bedre landbrugere, idet de kan 'indsætte Guds orden her på Jord'. Samtidig med at de driver rovdrift på sparsomme ressourcer som vand, mens indianere og palæstinensere fordrives ud i de mest golde områder.

Jødiske Neve Gordon fra London er professor i menneskerettigheder og international ret. Han gør opmærksom på, at hver dag myrder israelske tropper en udenlandsk hjælper i Gaza. Mange vestlige politikere hører ikke på kritikken af Israels zionister. Gordon foreslår en boykot af Israel. Det er hele regimet og ikke blot Netanyahu, der er problemet. Der skal herske retlig frihed "fra floden til havet", dvs for alle indbyggerne, også palæstinenserne. Israel er en retsløs apartheidstat. Her kunne FNs Internationale Domstol (også i Haag), som alle FNs medlemmer anerkender – også USA og Israel – træde til, specielt hvis man ønsker Israel anklaget for folkedrab. Man må huske, at en stor del af den israelske befolkning har krævet retsstatslig udvikling i Israel, samtidig med at flertallet ønsker en hævn over Palæstina. Uden overhovedet at høre hvad militæret udsætter palæstinenserne for, idet

der foregår en kraftig indoktrinering i Israel, og det er direkte livsfarligt i Israel at bruge sin ytringsfrihed regeringskritisk. Man kan tænke tilbage på den terror Abraham og Moses begik over for Kanaanæerne, men som for dogmatiske ortodokse zionister legitimerer, det for dem af Gud lovede land. Men enhver stamme kan jo påstå hvad som helst om den af dem selv opfundne gud. Paradoksalt nok er det så samme gud som jøder, kristne og muslimer påberåber sig.

Med USA's støtte har Israel nu tabt den internationale opinion. Israel er blevet en paria-stat, en røverstat, og har tabt det forskud på moralsk kredit, som Holocaust gav jøder. Israel er blevet moralsk og retlig utroværdig. Den arabiske nyhedsstation Al Jazeera er ifølge flere af de nævnte jødiske eksperter mere troværdig og er måske med det mange amerikanske nyhedsværter aktuelt anser for det bedste globale netværk for nyheder. Mens Israel har dræbt hundreder journalister i Gaza. Al Jazeera er aktuelt langt mere troværdig som nyhedskilde til Gazakonflikten end eksempelvis danske nyhedsmedier. Amerikanske jøder mistror som demokrater fuldstændig Trump, men Trumps eneste internationale støtte er Netanyahu. Det dilemma kan vi komme til at høre meget mere om.

Internationaliseringens overskud af suverænitet

Som bekendt ræsonnerer populistiske politikere langt fra på baggrund af fornuften i, at deres modparter kunne have ret eller blot ret til at argumentere fornuftigt. Fornuften er ikke populismens herre. Magt giver ikke agt. Massemediernes herredømme eroderer ræsonnementer, specielt når medierne ledes af algoritmernes kunstige intelligens.

Der er ikke nogen lige vej ind til et traumatiseret sind endsige en kollektivt radikaliseret eller desperat tankegang. Argumentationens procedurer og deliberative forhandlinger kan ikke tage udgangspunkt i en grundlæggende form for konsensus, men må indrømme hvorledes modsætninger og dissens ligger indlejret i den ekskluderende kommunikationsform, der belejrer den forsmåede. Det kan være palæstinenserne, ukrainerne eller russerne fra St.Petersborg, den by i verdenshistorien der efter Wehrmachts omringning af byen 1941-1944 har haft flest omkomne i krig. Nedkæmpelse

via omringning og deraf følgende hungersnød er en krigsforbrydelse. Efterfølgende er fornuft og ræsonnement besat af traumer og drift mod æresoprejsning, respekt og i værste fald hævn.

Fredsskabelse sker ikke let på fredens præmisser. Ofte skabes fred af krigen selv og på sejrherrens præmisser. Det paradoks kan og må imidlertid omgås ved at se modparterne indlejrede i og omkransede af lange rækker af de internationale organisationer og internationalt orienterede mere eller mindre vellykkede stater, som ikke beherskede verdenssamfundet fra 1914 til 1945. Den ene stat står ikke blot i et konfliktforhold til den anden som modpart. De står begge i et mere eller mindre stærkt afhængighedsforhold til "de-stater-og-institutioner-som-de-plejer-at-sammenligne-sig-med". Det er dette sammenligningsperspektiv, der hersker suverænt. Ikke den enkelte stat.

Litteratur

Mills, C. W. 2015: "Decolonizing Western Political Philosophy", i *New Political Science*, 37(1), Duke University Press, 1-24.

Pappé, Ilan 2009: *Det moderne Palæstinas historie*. Klim.

Andersen, Lars Erslev 2023: *Den amerikanske mission*, Aarhus Universitetsforlag.

Davidson, Lawrence 1994: "Historical Ignorance and Popular Perception: The Case of U.S. Perceptions of Palestine, 1917" i: *Middele East Policy* Vol. 3/2: 125-147.

Gorm Harste, dr.scient.pol. & dr.phil. emeritus, Aarhus Universitet